

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELLET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fűlvesznek:	
Kécsében: Oppelik Alajos (Wallzeile 29)	
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9 sz.)	
Nyiltéri cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás: Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.	Az értékesb cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.	Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.
--	---	---

A királyi kézirat.

A hivatalos „Budapesti Közlöny“ tegnapi száma a következő legfelső királyi kéziratot hozta:

Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy a kolozsvári tudományos egyetem felállításáról szóló törvényjavaslat a jövő országgyűlésnek, a költségvetéssel, ismét együtt bemutatassék.

Megengedem továbbá, hogy a törvényhozás utólagos hozzájárulása reményében, a nevezett egyetem életbeléptetését és már az 1872—3. tanév kezdetén leendő megnyithatását illetőleg szükségelt mindennemű előintézkedések és ezekkel járó kiadások az említett ministerium előterjesztésében előadott módzatok szerint, megtétethessenek.

Kelt Schönbrunnban, 1872. évi május hó 29-ikén.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

Üdvözlét.

(Sz.) Kolozsvár városa, a nemzeti fejedelmek itt lakozása óta, a maihoz hasonló ünnepélyes napot nem üllött.

Történelmünk lapjai nem egy esetet mutatnak föl, melyben az erdélyi részek voltak az alkotmányos jogoknak, a nemzeti nyelvnek és lelkiismereti szabadságnak megvédői, megtartói.

A kisebb testvér nem egyszer fogadta szegényes, de szerető hajlokába az idősebb vért s ha nem is annyiszor karddal, mint inkább a szellem erejével, támogatva, táplálta azt, mi odaát már-már ravatalon feküdt, a magyar magyarságát.

Az unió, a mindkét részről oly óhajtvárt unió volt hivatva, hogy visszatérítse az egykori támogatást, segítyt, vigaszt, melyet az anyahon az erdélyi részekről vön.

Hosszas volt a küzdelem, de a diadal azért nem maradt el s ma azon büszke tudat emeli keblünket, hogy a tízenhat millió lakóssal bíró magyar állam fia vagyunk mi is, s hogy nemcsak szellemi, hanem anyagi tekintetben is egyek vagyunk, roszban, jóban egyaránt.

Az unió személyes kifejezőit fogadja ma örömráadvá Kolozsvár városa, s a szívélyes isten hozott szét terjed innen az egész ország részre, és sokszoros viszhangban hozza meg az üdvözlét a felelős magyar minisztereknek.

S az alkalom, mely őket körünkbe hozá: személyes tanulmányozása közügyeinknek, hogy orvosolni lehessen, a mi hiányos; támogatni a mi gyöngye; alapítani újat, fejleszteni a meglevőt s így tettel bizonyítani az unió valóságát: még fokozza e jelenlét örömet.

S fölteszi minderre a koronát a lapunk élén olvasható legfelsőbb királyi kézirat. —

Az, ki méltányolni képes a szellem hatalmát s azokat az áldásokat, melyek a tudományok nyomán fakadnak — bár mily

politikai párt lássa is őt zászlója alatt — lehetlen, hogy valódi előismeréssel ne fogadja a kolozsvári egyetem fölállításának tényét.

A szellemi és anyagi gazdagság kölcsönösen emelik egymást s csak pár évtíz lefolyása kell, hogy ujjal lehessen rámutatni az eredményekre, mind e városban, mind az országrészben s így az egész hazában a sikerre, a nyereségre, mely mind a tudomány most emelt hajlokából áradt szét.

És ezért legyen kétszeres az üdvözlét, mely miniszterelnökünket, az oktatásügyért s a velük jött közlekedési ministert Kolozsvártt, az erdélyi részekben fogadja! —

Hisszük, hogy nem csak a párt üdvözléte ez. A kipróbált hazafiságot, mely őket disziti; a fényes szellemi tehetségeket, melynek annyi próbáját adák s a jóakaratot talán az ellenfél sem tagadja meg tőlük.

Különbőség e tekintetben különben is csak az eljárási módokra nézve forog fön. Mindnyáján szívünkben óhajjtuk a magyar állam egységét; nagyságának, hatalmának gyarapulását s az unió teljes keresztülvitelét.

Bár az alkotmányos fogalmak szerint egy párt emelte őket az állam élére, de míg e többség köröttük csoportosul: egész Magyarország miniszterei ők.

S a nemzetiségek is, kik az őt folyó téreit lakják, ép úgy kormányzóikat, jóakaró vezetőiket láthatják bennök, mint akár a magyar.

Ezért országos az öröm, mely a három vendéget ma, a Királyhágón innen, fogadja. —

A gazdag ajándék, mit felséges királyunk általuk küld: édes mindnyájunké s e nap, miniszterünk érkezésének, a kolozsvári egyetem megalapításának napja, egyik legszebb lapját foglalja el történelmünk fényben és dicsőségben oly gazdag könyvének!

Legyenek üdvöz ők maguk! Legyen üdvöz az elv, melyet képviselnek és legyen ödvöz a tett, mely alkalmul szolgált körünkbe jövetelükre!

Éljen a haza! Éljen a Király! Éljenek felelős minisztercink!

— Értésítés. Salamon Ferencz, Tordamagye alsó-kerülete deák-párti követjelöltje, gyengélkedése miatt csakis egészsége helyreállításával jelenhetvén meg választói körében; leküldött, s mind hírlapi uton közlendő, mind a választó kerületben kiosztandó programja által fogja magát egyelőre bemutatni.

A kiosztandó programból lesz alkalma kerületünk választóinak meggyőződést szerezni arról, hogy követjelöltünk a benne helyezett bizodalmat teljesen megérdemli, s a személyéhez kötött remények igazolva vannak.

Tordán jun. 12. A deák-párti központi választmány üléséből.

Szász nemzeti program.

A június 4- és 5-én Medgyesen tartott szász gyűlés határozatából.
(Vége.)

II. Helyhatósági és községi reform.

Valamint az 1870. évi 42. t. cz. a helyhatóságok rendezéséről, és az 1871. 18. t. cz. a községek rendezéséről egységes és oszthatlan egészet képeznek, ép úgy a szász helyhatósági szervezet reformját csak is a legbensőbb összeköttetésben a szász községi szervezettel vihetni keresztül.

Ezen reformokra az 1868. évi 43. t. cikk 10 §. alapján hozandó törvény által kell törekedni. Ezen törvény tartalmára nézt következő elvek tekintendők irányadóknak.

1. A 11. szász helyhatósági kerület (törvényhatóság) s az ezekbe törvényesen keblezett községek összeségükben helyhatósági egységet (egyetemet) képeznek. Az egyes kerületek vagy az összeség területének megváltoztatása, valamint a királyföld két vagy több szomszédos kerületének egyesítése, helyhatósági jogaiknak együttes gyakorlása végett, csak is az illető kerületek és a szász nemzeti egyetem közrehatásával engedhető meg.

2. Bárha az 1868. 43. t. cikk 10. §-ban említett „a törvényeken és szerződéseken alapuló jogok“ a szász földnek e tekintetben többet biztosítanak, az állammal szemben minden lényeges ügyben a

helyhatósági és községi jogok csak is azon összege vétetik igénybe, melylyel a törvény a helyhatóságokat és községeket általában felruházta.

3. Képviselőt és igazgatót egymástól szigorúan elválasztandó. Mindkettő a községek, kerületek és az egyetem három lépcsőzete szerint oszlik föl oly formán, hogy a községi és helyhatósági önkormányzat minden ügyében a községi képviselő mellett a községi hivatal, a kerületi képviselő mellett a kerületi hatóság, a nemzeti egyetem mellett az egyetemi hivatal: a felelős igazgató és végrehajtási szerv.

4. A képviselő testületek általános és kizárólag választás folytán jönnek létre. A szelekív választó képességnek lehető széles mérvű kiterjesztéssel a birtok, szellemi műveltség és erkölcsi erőnek az azokat megillető súlyt kellend biztosítani, másfelől pedig azon bajoknak elejét venni, melyek a képviselői testületek tagjainak nagy számából erednek.

5. Minden hivatal a képviselőtestületnek szabad és a kormány kijelölésétől teljesen ment választása által töltendő be. Annak elhatárolása, vajon a hivatalnokok élethossziglan vagy bizonyos számú s hány évre választassanak, úgy szintén az illető hivatalra való képességük alaki kimutatása iránti kérdés eldöntése a helyhatósági törvényhozásra bízatik.

6. Község, kerület és egyetem a törvények és hatályban levő helyhatósági szabványok korlátain belül saját ügyeikben önállóan határoznak és intézik azokat.

7. A városok és vezérhelyek a kerületek kötelékében állanak ugyan, de tisztán városi ügyekben nem tartoznak azok törvényhatósága alá.

8. A kerületben (törvényhatóságban) fekszik a helyhatósági jogok és kötelmek súlypontja. A kerület saját ügyeiben önkormányzati és hatósági, valamint képviselői jogot gyakorol; továbbá közvetlen alárendeltségben és egyenes közlekedésben az államkormányval, teendője: a közigazgatásnak az állam által a törvényhatóságokra ruházott ágazatait intézni.

9. A szász nemzeti egyetem helyhatósági jogot gyakorol mind azon helyhatósági ügyekben, melyek az összeséget közösen érdeklik. Ha azonban valamely általa megállapított szabvány keresztül vitele valamelyik kerületben tekintettel annak helyi viszonyaira, alapos agályt keltene; joga van a kerületnek annak végrehajtását, — ez iránti okainak az egyetemi hivatalnál följelentése s kifejtése mellett — betiltani. Ezen ügyben az egyetem által hozandó határozat ellen a kerületnek fellebbe-

zési joga van a belügyminisztériumhoz, felfüggesztő hatállyal.

Valamely kerület kívánatára az egyetem oly ügyekben is hozhat helyhatósági szabványokat, melyeknek helyhatósági tárgyalása tulajdonképpen a kerület hatáskörébe tartozik.

Ilyes szabványok azonban csak is azon kerületre kötelezők, melyeknek kívánatára hozattak.

Az egyetem gondoskodik a szász nemzeti vagyon rendezett kezeléséről. Ezen s működésének más irányára nézt is felügyel az egyetemi hivatal s annak egyes tagjait szükség esetén felelősségre vonja.

A nemzeti vagyon kezelése s hováfordítása iránti határozathozatalban a nemzeti egyetem bármely tagja csak is annyiban vehet részt, mennyiben e vagyon tekintetében társ tulajdonost képvisel.

Az egyetemnek képvisleti joga is van.

10. Az egyetemi hivatal előkészíti az egyetem elé viendő előterjesztéseket s gondoskodik az egyetem által megállapított szabványok s hozott határozatok végrehajtásáról.

Az egyetemi hivatal további hatáskörét a helyhatósági egység s a kerületek helyhatósági jogainak megóvása szellemében egyetemi szabvány fogja megállapítani.

11. A szász nemzetnek ő felsége által ministeri ellenjegyzés mellett kinevezett grófja a végrehajtó hatalom képviselője; mint ilyen ellenőrzi a helyhatósági önkormányzatot s a kerületek (törvényhatóságok) által közvetített nyilvános közigazgatás érdekei felett őrködik. A nemzeti egyetem összehívása, valamint az abban való elnöklés a gróftól, ennek akadályoztatása esetén pedig az egyetemi hivatalnak az egyetem által választott elnökét illeti.

12. Az 1868-dik évi 43. törvénycikk 10. §-a szellemében hozandó törvény, melynek későbbi változtatása az idézett törvénycikk 10 és 11-ik §§-ai értelmében csak is a szász nemzeti egyetem meghallgatása után lesznek eszközölhetők, lényegileg a fenti elvek megállapítására kell szorítkoznia. A királyi helyhatósági és községi szervezet további szabályozása egyetemi illetőleg kerületi és községi szabványok által lesz véghezviendő.

III. E s z k ö z ö k é s m ó d o k.

1. A képviselők választása a legközelebbi szász nemzeti egyetembe, valamint a küszöbön álló országgyűlésre ezen program alapján fog megejtetni.

2. A nemzet elvárja, hogy a szász képviselők mind a legközelebbi szász egyetemben, mind az országgyűlésen ezen programot érintő kérdésekben ennek alapján egyhangulag fognak szavazni.

Medgyes, 1872. június 5-kén.

(Következnek az aláírások.)

A miniszterek megérkezése.

Minisztereink a kitűzött időben — 10 ó. 40 p. — külön vonattal érkeztek városunkba. Kolozsmegye küldöttsége — élén gr. Eszterházi Kálmán főispánnal — a reggeli vonattal Csucsáig ment az érkezők elébe s a főispán meglepően szavakban üdvözlé őket, mire gr. Lonyai Mezőházy válaszolt.

A mint értesülünk, N.-Váradról is diszes kíséret jött odáig s a többek közt a sz.-somlyói g. e. vikárius is, ki a miniszterelnököt ma-

gyar, dr. Pauler Tivadar minisztert latin nyelven üdvözlé s ez utóbbi is ugyane nyelven fogadta az üdvözlést s váltott pár szót az agg főpappal. A jelzett időben három tarackdurranás jelenté, a zászlókkal s virágokkal díszített indóháznál a fogadásra megjelent roppant tömegnek, a várt vendégek érkezését s fölzugott a percekig tartó s szívből fakadt harsány éljenzés.

A fejedelmi váróterem ajtaja előtt királyi biztosunk tolmácsolta, szokott ékesen szólásával, városunk s az egész országrész a felletti örömet, hogy egyszerre három magyar k. minisztert fogadhat kebelébe, mire a miniszterelnök, saját s társai nevében, meghatottan fejezte ki köszönetét a szíves fogadtatásért s hangsúlyozá, hogy az erdélyi részek meglátogatása által régi ohajuknak tesznek eleget s ennek teljesülése feletti örömet fokozza azon királyi kegy, mely szerint urunk ő felsége, a kolozsvári egyetem fölállítására legmagasabb beleegyezését adta. Szünni nem akaró éljenzés tört ki a miniszterelnök e kijelentésére s megkezdődött az imposans bevonulás, melynek párját városunk aligha látta. A megjelentek ezrei között a kocsi beláthatatlan sora indult meg, elől a királyi biztos diszfogatai városunk vendégeivel. Az utcákon az összes czéhok s a tanodák ifjúsága képezték sorfalat s riadó éljenekkel üdvözlők a menetet. A nemzeti lobogókkal díszített házak ablakaiból örömtől sugárzó női arcok pillantottak alá.

A gr. Teleki Domokos háza előtt — hol megszállanak — a honvédség diszcsapata s a közös hadsereg zenekara fogadta a magas vendégeket, kiknek tiszteletre királyi biztosunk ad ma díszbédet. A megállapított program szerint este kivilágítás s fáklyásmenet lesz.

Isten hozta őket!

Rendelet

az ország összes törvényhatóságaihoz.

Az előintézkedésekkel, melyek az országgyűlési új képviselőválasztások foganatbavétele iránt a törvényhatóság részéről megtételnek, kezdetüket veendő egyúttal a választási mozgalmak is.

Az országgyűlési képviselők választása a legéletbevágóbb, legfontosabb alkotmányos jogok egyikét képezi.

Ezen alkotmányos jog gyakorlata, mely a nemzet ez időszakra akaratának fog kifejezést adni, előreláthatólag élénk érdekeltséget és pártkülönbséget vonand maga után.

De épen a nemzeti akarat e szabad nyilvánulásának kívánja meg, hogy hazánk választóképesseggel felruházott minden polgára e jogát szabadon, akadálytalanul s bármely részről nyomás nélkül érvényesíthesse; a nemzet méltósága pedig követeli, hogy a választási cselekvények a szabadsággal karöltve járó rend fenntartása mellett történjenek meg.

A választási jogosultság igénybe vételéről és gyakorlatáról a törvény intézkedik, — a választási mozgalmak körül a rend és köznyugalomnak megőrzése ott, hol a törvény értelmében a választási elnök nincs hivatalba rendelve, — törvényhatóságok és helyi hatóságok feladatává jutott.

Ennélfogva rendelem a mint következik: 1. Választási mozgalmakból eredő rendezetlenségek kötelesek a rend fenntartására hiva-

nem lesz. Gondoljanak ki bármint, és igazítsák ki becsületem megmentésével egy kárhözatra menendő lélek érdekében ez iszonyu, emberi képzeletet meghaladó dolgot. Felelősekké teszem önöket Isten előtt. Egy szó véget vehetne a dolognak: rosszul olvasott czim, tévedés. Ha a szent szék képes volna nem igazat mondani! Álmam, éjelem, nyugalmam elveszett. Testi életem és lelkem üdvé forog kockán. Átok reám a gondolatért, hogy hallgatagnak hittem a szent székét! Hamva, máj. 30-án, 1868. Tompa Mihály. U. i. a szent szék ne szóljon semmit, csak engedje nekem e szót; „tévedés”. Szóval, gondoljon valamit ki e lélek kárhözata- vagy üdvéért.

Ezt követte jun. 2-án:

„Ft. Fedák Pál urnak, teljes tisztelettel, Jászóvárott. Ft. uram! egy nyilatkozatot akarok közölni ügyemben. Itt küldöm átnézés végett. A konvent tekintélye legkevésbé sincs kompromittálva benne. De a vízbehaló a szalmaszálhoz is kapkod. Kérem az emberiség és keresztényi szeretet nevében kiadhatását megengedni s válaszolni. Tompa Mihály.”

A nyilatkozat a levélhez volt csatolva s így szól:

„Nyilatkozat. Egy látszik, hogy a sorsnak képtelennél képtelenebb, kompromittálóbánál kompromittálóbán szerepeket jött kedve velem játszani. A jászói tudósítónak tökéletesen igaz van annyiban, hogy az irat csakugyan kezeim között volt és általam küldetett a kon-

tot hatósági közegek a fenyegetett résznek haladéktalanul utalmat nyújtani s a rendet helyreállítani.

2. Ugyanazok köteleztetnek mindazokat, kik az országgyűlési képviselők választása alkalmából választási társaikat elvük szabad kivételében, akaratuk szabad nyilvánításában akár erőszakkal fenyegetés által gátolni, vagy korlátozni törekcsenek, úgy mindazokat, kik a tulajdon biztonságára ellen vétének vagy izgatnak, pártkülönbség nélkül az illető királyi bíróságnak 24 óra alatt feljelenteni.

3. Azon községi elöljárók, kik e részbeni kötelezéseiket nem teljesítik, vagy részrehajlólag intézkednek, az alispán s illetőleg szolgabíró által hivatalaiktól felfüggesztendők s ellenük vizsgálat indítandó.

4. A főispánok (főkirálybíró sat.) őrködni ognuak, hogy e rendelet a legnagyobb szigorral végrehajtsák, az e tekintetben banyag vagy vétkes törvényhatósági tisztviselők ellen pedig hivatali felhatalásuk mellett vizsgálatot fognak rendezni.

Erről a törvényhatóság közönségét tudomás és intézkedés végett oly meghagyással értesitem, miként e rendelet a szokott módon kívül falragaszok által is azonnal minden községben közzhírré teendő.

Budán, 1872. évi április hó 20-án.

Tóth Vilmos s. k.

belügyminiszter.

224 — 1872. tanácselnöki sz.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur ezen tisztelet rendelete oly figyelmeztetéssel juttatik tudomásra, hogy az 1-ső, 2-ik és 3-ik pont szerinti eljárásokkal a rend fenntartására e város mint hatósági közegek és községi elöljárók a rendőrség közegei és a tized elöljáróságok kötelezve — a 3-ik pont alatti szolgabírói eljárásra pedig a főkapitányi hivatal s az alispáni teendőkre a polgármester vannak hivatva.

Kolozsvárt, június 6-kán 1872.

A polgármester helyett:

Medgyesi Tivadar s. k.

városi tanácsos.

Szervezett tűzoltóság.

II.

A mint tudjuk, Kolozsvár megértve a tűzoltóság intézményének fontosságát és korszerűségét, az eszme a megvalósítás útján áll. A városi közgyűlés ez érdemben tett indítványt véleményezést végett szakbizottságnak adta ki, mely jelentést el is készíté és csak napirendre kell tűznie hogy a közgyűlés a létesítés alapkövét lethesse.

A közgyűlés határozata fontos, mert lényegében arról fog intézkedni, mi nélkül mai napig, mint a régi jó időkben mi sem létezhett: a pénzről.

Mielőtt, a város területi, építészeti s viz viszonyaihoz mért tűzoltóság felállítás költségeiről, igénytelen nézetemet elmondanám, röviden megnevezem, a szervezésnél alapul szolgálható rendszereket.

Tűzoltók szervezésére három mód kínálkozik: fizetett legénységet tartani — ez a legdrágább; önkéntes egyület alakítani, legolcsóbb és jól szervezve szolgálataiban semmivel sem áll a fizetett tűzoltók mögött, sőt legtöbb esetben túl tesz rajta; végre a kettő

venthez. Orsováról kaptam a szóról-szóra címzett iratot bizonyos Bauer vagy Paur nevezetű, magát 80 évesnek valló, kikötöttött magyarnak mondó öreg orvostól. Ez írja: hogy ő távol is magyar újságokat hordat és olvas; engem is ösmer nevről és bizalma is van hozzám, nem tudja a járást e vidéken, engem kér tehát, hogy ezen roppant vagyonáról szóló végrendeletét és az emberiség élete meghosszabbításának általa feltalált módját, mely csak a jövő században kíván az akadémiának jóvedelméért kinyomatás által, letéteményeznem. Itt megcsóváltam fejemet, de gondoltam: nekem mindegy, reám semmi következményeket nem hozhat. Vettem azért a tollat, miután 5 forintnyi melléklet is volt a levélben, és átküldöttem a csomagot egész nyugodt lélekkel a jászói konventbe. Ebből származott a gyönyörű komédia. Gratulálok a „Hon“-nak. Kérem a lapokat e nyilatkozatom felvételére. Hamva, máj. 31-én, 1868. Tompa Mihály.*

A sűrű egymásutánban érkezett iratokra a levéltári főjegyző együttesen válaszolt:

„Jászóvárbán, jun. 2-án, 1868. Nagytisz-

*) A nyilatkozat alsó részén, a rendes szövegtől egészen különálló és még a következő sorok olvashatók: „Kedves Károlyom! Hallottál valaha ily történetet? Barátod Miska. Készen van kezeim miatt sajátkezűleg nem írhatok”. Ugy látszik, hogy ez iratot egyik legjobb barátjának, Szász Károlynak akarta felküldeni, hogy közlését eszközölje. Mert hogy itt a Károly megszólítás Szász Károlyt illeti, alig szenved kétséget.

egyesítése vagy a vegyes rendszer, mely mint középut, nagyobb városok igényeinek leginkább képes megfelelni.

A fizetett tűzoltók, költséges tetemes-ségénél fogva, igen ritkák. Berlin, Bécs s néhány város bír ilyeneket; fenntartásuk évenként százazrekre menő kiadást igényel, mely összeg, nagysága daczára csak alig számbavehető százalékos kamatát képezi azon óriási tőkének, mit a város vagyonának nevezhet és az évenként, mentések és sikeres oltások által busásan lerója fenntartási költségeit. Tisztán fizetett tűzoltókból álló testületek csak világ-városok és az állam költségén szervezhetők, hol azt, mit a réven vesztenek, illetőleg kiadnak, a vámon ismét bevehetik.

Csak is az egyleti alap az, melyen a tűzoltóság, hasznos és szükséges intézménye oly terebélyes fává nőheti ki magát, hogy árnyában, minden város, község, élvezhesse jótékonyosságát. Azon kívül, mint egyület, mely csak egy közös és szép czélt ismer feladatának, embertársa életét és vagyonát menteni és védeni igen alkalmas terület szolgálat, társadalmi előítéletek, osztálykülönbségek békés kiegyenlítésére, melyek korunk jelszávaiban „testvériség, egyenlőség” csak mondva szüntettek meg — de tényleg még mindig léteznek a kasztok korhadat válaszfalai. Az egyleti alapha fektetett tőke, hol kamatozik jobban, mint épen a tűzoltóságnál, midőn a nemesszövű adakozó a humanitás oltására teszi filléreit és a testület sikeres működésének ő is osztozójává válik: öntudatában. S kínálkozhatik-e szebb tér, az ifjúságnak, az önzetlen fáradozásra a közjót, az önfeláldozás magasatos erény gyakorlatára, mint a tűzoltó-egylet?

Valamely jól rendezett tűzoltóságtól, megvárható, hogy bármely perczben kondujon meg a vészharang, tagjai és szerei csatáskészen legyenek és a leggyorsabb segélyt nyújthassák. Ez igénynek, kisebb területű városok és községek tűzoltói, mint tisztán önkénytesek is megfelehetnek; nagyobb városokban ez bajosabb, miután az egylet tagjai, nappal hivatásuk után járván, egyik irodába, másik kereskedésben vagy műhelyben van elfoglalva s a város nagyobb terjedelménél fogva csak későn vehet tudomást, hogy mint tűzoltó tette szőlítatik.

E hiányán az egyleti szervezetnek úgy lehet segíteni, hogy nappali szolgálata bizonyos számú fizetett tűzoltó állittatik fel, kik a vész perczében a szerekkel a helyszínére sietnek és az első támadást intézik, míg az egyleti tagokat a riadó egyesíti.

Ez a szervezés alapul szolgáló rendszerek harmadika: a vegyes.

Kolozsvár, a nagyobb városok sorába számítható, azért egyedül önkénytes tűzoltó-egylet alakításával, nem felel meg teljesen a czélnak; szükséges tehát, hogy a helyes szervezet érdekében néhány fizetett tűzoltó fenntartási költségeit viselje.

Mily összeget igényel, a vegyes rendszer alapján felállítandó tűzoltóság, a helyi viszonyok figyelembe vételével röviden részletezni fogom. Előre becsátom, hogy az alakítandó önkéntes tűzoltó-egylet sorából 100 működő tűzoltót helyeznek kilátásba, és hogy az egylet alapítókéje legalább egy fecskeendő és szerkesztő, valamint a létszám arányának megfelelő 30 személyes felszerelés beszerzési költségeit viselni képes leendő: az első alakuló évre, nappali

teletű tudós ur! Május 22-én kapott becses levelét rögtön közöltem a ft. konvent hites tagjaival, kik is meg lévén győződve nagytiszteletű urnak őszinte nyilatkozatában érintett üdvös fíradalmairól, mai napon (máj. 22.) elhatározták, hogy a beküldött jeles paquet elfogadtassék, de felbontatlanul tétessék el a közlevéltárba megőrzés végett. 50 év múlva, azaz 1918-ik év benohajtott célját elérendő. A miről midőn hivatalosan értesiteném nagytiszteletű urat, teljes tisztelettel vagyok alázatos szolgálja Fedák Pál, s. k. U. i. Épen midőn e sorokat bevégezém, jön a postáról ismét nagytiszteletű urnak a fennirt érdekes tárgy felől érkező becses levelkéje hozzám, hozzám, melyre csak az a válaszm, hogy méltóztassék megnyugodni a ft. konvent hiteles működésében, mely czélszerűen van befejezve a föllebbi napon. U. i. Itt tudtára adom, hogy én világi ember vagyok **, 78 éves öreg ***), 54 éves szolgálja a sz. fundációnak, 50 éves házasság, 3 fiam s 1 leányom van.” (Vége köv.)

**) Igen, mert a küldött levelekben egyházi czímmel szólították, azt hívné, hogy az úrkanonokok egyike. Régibb hazai törvényeink szerint az egyháziak őrszésére bizott hites helyek jegyzői jogvégezett világi férfiak.

***) A jó öreg ur még most is él s 82 éves dacára ifjú lélekkel sűrű-forog a jászai levéltárban, melyet a lelezárvai együtt példás rendbe hozott. Van egy jó diplomatikai kézikönyve is, melynek kézirátát az 50-es évek elején Toldy Ferencnek küldötte fel.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry Londonból.

Mióta a szentsége a pápa az izetes Revalesciére du Barry használatát folytán szerencsésen ismét helyreállott és több orvos és kórház annak hatását elismerte, senki sem kételkedend e becses gyógytáplálék erejében, s a következő betegségeket említi fel, melyeket e gyógyszer alkalmazása költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, lélegzés-, hólyag- és vesebajokat, gümőkort, aszkórt, asthmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, vérhast, vízkórt, lázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, rosszullást, hányást még a terhesség alatt is, diabetet, melákiót, elsoványodást, csúzt, köszvényt, sápkort. Kívonat 72,000 bizonyítványból, oly esetekben, melyek minden gyógyszernek ellentállottak.

71.814. számú bizonyítvány

Dover, 1860, dec. 20-kán.

24 éves koromban hagytam oda az egyetemet — szétrozsolt egészséggel, sem enni sem inni nem voltam képes, borzasztó fájdalmak és hányás nélkül, folytonosan álmatlan éjjel a testet és lelket elbágyasztották és két évi orvosi kúra Londonban annyira rosszabbította állapotomat, hogy csontvázra aszván össze alig nyomtam 100 fontot, minden tagomban reszkettem és alig bírtam lábamon megállni. Már felhagytam minden reménnyel, midőn megismerkedtem Du Barry Revalesciérével, és e megfizethetetlen szer egészségemet 60 nap alatt helyreállította, mely idő alatt a Revalesciére folytonos alkalmazása mellett 23 egyegyed fontot nyertem izomban és idegrendszerben. Szenvedéseim hihetetlenek voltak, hálám e becses gyógytáplálék iránt végtelen.

Spenser Péter.

St. Romain des Isles, 1862, nov. 27.

Az égnek hála! Du Barry Revalesciéreje 18 évi ki-nomat mell- és gyomorfájdalmakkal és éjjeli izadásgal, fülzúgás és általános gyengeséggel eloszlatta és nekem az egészségnek pótolhatatlan kincsét visszaadta.

Comparot J.

72.418. számú bizonyítvány

Obergurig, Bautzen mellett (Szászország) 1869 jan. 17-kén.

Hosszabb idő óta szenvedtem borzasztó lélegzési fájdalmakban, melyek ellen sok helyütt kerestem, de sehol sem találtam segélyt. Mely hálával elismerem, az ön jeles Revalesciérejeének hatását; tisztelttel!

Masling Ernő.

Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszerében.

Bádagszelencékben fél fontos 1,50, 1 fontos 2,50, 2 fontos 4,50, 5 fontos 10 frt. 12 fontos 20 frt. 24 fontos 36 frt. Revalesciére csokoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1,50, 24 csészére 2,50, 48 csészére 4,50, porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Walfischgasse 8 sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linzben: Haselmayer, Prágában: Fürst J. Brünben: Eder F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F. né, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágújhelyen: Conlegner Ignácánál, Csernovitzban: Schnireh Ignácánál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrában: Irgalmasok gyógyszerárában, azonkívül a bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

HIVATALOS.

Sz. 2618. 1872.

(230)

(3—3)

Pályázati hirdetmény.

A külföldi mezei üresedésben álló mérnöki állomásra, melyhez évi 800 frt. fizetés és 400 frt. utazási átalány van csatolva, ezennel pályázat nyitattik. Felhívtnak tehát ez állomást elnyerni óhajtók, hogy mérnöki jogosultságukat és két évi önálló gyakorlatukat bizonyító okmányokkal felszerelt folyamodásaikat folyó évi július 15-ig a megye alispáni hivatalához adják be. D.-Szenmárton, 1872, június hó 7-én.

PÓTSA, alispán.

NEM HIVATALOS.

(168)

(8—*)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvárt JELENTÉS és FELHÍVÁS.

Van szerencsénk a t. gazda-közönség tudomására hozni, hogy folyó évi jég díj-szabályzatunkat kibocsátók s

az ez idei jég-üzletet megnyitottuk.

Felhívjuk ehhez képest a t. közönséget folyó évi jég-biztosításait társaságunknál tenni meg.

A Victoria előnyei: mint olesódiák:

káresetén azonnali intézkedés és fizetés; a kárbecslési költségeknek egészen a társaság által hordozása; a biztosításoknak váltóra megtétele; az egyedül a VICTORIA által gyakorolt társas és községi biztosítás; a jég-üzletnek a tűzzel annyiban összekapcsolása, a mennyiben együttesen feladott új tűz-biztosítások díj leengedésben részesülnek s. az erdélyi közönség előtt országsszerte ismeretese, s bővebb ajánlatást nem igényelnek. Azért itt csak annyi legyen különösen kiemelve, hogy az idejégbiztosítási díjak, dacára a tavalyi tömeges és országos jég-veréseknek, lejjebb szállítottak, hogy a megállapított díjak 10%-a leengedtetik, és hogy a VICTORIA az, mely évek óta már Erdélyben a legtöbb jégkárt fizeti, s nevezetesen tavaly többet fizetett, mint az Erdélyben működő kilencz biztosító társaság összesen.

Közelebbi tájékozással, egyéb kedvezmények iránti felvilágosítással szolgálnak a vidéki ügynökségek, felügyelők és helyben

a VICTORIA
biztosító társaság Vezérügynöksége Kolozsvárt
Wagner. Szász.

(207)

(3—6)

ELADÓ!

- 1) A Házsongárdon a majalis utcában egy szép gyümölcsöskert.
 - 2) A hidelvi nagyutcában 150 számú ház és kert.
 - 3) Egy szép berendezett angol kert a hidelvi nagyutcában, épületekkel és soros szőlővel.
 - 4) Összesen 15 és fél fertály szőlő a Kőmálban.
 - 5) Kaszáló a Harmad-völgyben 25 hold területű.
 - 6) Kaszáló a Kullancsos dűlőben 49 hold területű.
 - 7) Szántó a Kővespadon 1 hold s 1409 öl, végre
 - 8) Ugyanott tíz taxás ház hely, 100 frt évi jövedelemmel.
- Értekezhetni alólirt mint az eladásra megbízottal, bérmentes levélben, vagy Kolozsvári lakásán bel-hiduteza 282 szám alatt.

Zilahi KISS ELEK.

Kerestetik

egy 300—400 holdnyi eladó erdélyi birtok.

Az eladó kéri minden alkusz kikérülését Steinbach E. főhadnagy urhoz Nagy-Abonyba fordulni.

Kerestetik

Vásárlása, eladása és becsérelése minden létező állampapíroknak, elsőbbségi kötvényeknek, sorsjegyeknek, Vasut-, Bank- és Ipar-részvényeknek. Beváltása a Szelvényeknek. Megbízások a cs. k. börzére kész-pénzre, vagy 10% előpénzre intézettek el. Minden fajta sorsjegyek havi részlet-fizetésekre áruhatnak 5 frtól felfelé.

ROTHSCHILD & COMP.
Opernring 21,
WIEN.

20-adrészt részjegyek minden húzásra érvényesek további utánfizetések nélkül

Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1839-re	10 frt.
Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1860-ra	8 frt.
Cs. k. oszt. állam-jegyek, 1864-re	8 frt.
Magyar díj jegyek, 1870-re	7 frt.
Török vasúti sorsjegyek 1870-re (36 húzásra érvényesül)	4 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.